

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhoz küldve:

Egy évre 5 frt — kr.
 Hat hóra 2 frt 50 kr.
 Három hóra 1 frt 25 kr.

Előfizetési pénzek postautóval küldhetők.

Egyes számok 12 kr-ával kaphatók a kiadóhivatalban.

BARS.

HIRDETÉSEK:

Négyhasábos petit-sor egyszeri közlésért 7 kr.
 kétszeriért 6 kr. többszöriért 5 kr. fizetendő.
 Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 kr.

A nyilttérben:

minden négyhasábos garmond sor díja 15 kr.
 Velünk összekötöttesben levő hirdető-írdék, elő-
 fizetőink, vagy a gyakori hirdetőik tetemes díj-
 kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.

Kéziratok vissza nem adtnak.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer,

+ vasárnap reggel. +

A hirdetések, előfizetések s a reklamációkat a kiadóhivatalba:

(Takarék- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

Adakozások a lévai főgymnáziumra.

Legújabb adakoztak: Simonyi Alajos (Nyitra-Zámbokrétről) 5 frt, Schwarcz Jónás (Lekérről) 1 frt, Agárdi János Budapestről 50 frt, Leidenfrost Gyula 4 hóval ezelőtt felajánlott 1000 frtnyi adományát lefizetvén, ez alkalommal kamat címén újból adományozott 20 frtot.

Összesen: 76 frt — kr.

Eddig kimutatott összeg: 31,812 frt 06 kr.

Legújabb összeg: 31,888 frt 06 kr.

Restauráció.

Folyó szeptemberben 16-án jár le a lévai magisztrátus mandátuma, minek folytán Barsvármegye alispáni hivatala által a tisztújítás napja szeptemberhő 11-ére tüzetett ki, miután épen a lejárati napjára a különféle megyei bizottságok s a közönség évnegyedes gyűléseinek megtartása esik s a most mindenoldalról nagyon igénybe vett alispáni helyettes csak a munka beosztás helyessége által felelhet meg kellőleg, összhalmazott teendőinek.

A restaurációk, tisztújítások régi zaját — bár merre tekintünk szét az országban — a csendesebb elmélkedés, a dolgokba való mélyebb behatás, a jövőnek higgadtabb szemügyre vétele és azon gondoskodás, hogy a haladás úgy a kulturai, mint materális tekintetben előmozdítassék, lehetőleg biztosítottassék: váltotta fel.

Ezt látjuk mi s tapasztaljuk a küszöbön álló tisztújítás előtt városunkban is.

Helyesen van.

Legyen a választás szabad, nyilatkozzék benne a mély meggyőződés, hogy csak azok állíttassanak ügyeink vezetésére, kik elég értelemmel, tiszta jellemmel bírnak a napról-napra szaporodó teendők s fokozódó igények oly módon elintézésére, hogy haladásunk meddő ne legyen, hanem jó-

létünk valódi előmozdítására szolgáljon s főként városunk közönségének érdekét minden irányban kielégítse.

A lelépő tanács hat éves működése alatt s ezt minden elfogultság nélkül s örömmel valljuk be, tud felmutatni olyan műveket, intézkedéseket, melyek jólétünk, előmozdítására tényezőkként szolgálnak.

S e tényezők megteremtésében s kivitelében oroszán része van főként páratlan jóakarataról ismert s városunk érdekeiért élni-halni kész polgármesterünknek, kinek lelke értünk hevül, kinek legfőbb vágya, törekvése Léva város boldogulására irányul.

Akár a kórház, akár az árvalház, akár a vásárhelypénz, akár az építkezés alatt álló főgymnázium épületét tekintjük: alatta s működése közbejöttével s részvétével létesítettek s kezdeményeztettek.

S a mint azt a figyelmes szemlélő és bíráló el nem tagadhatja: ugy másrészt a város tisztántartására, az utcák és terek szabályozására, a nyilvános helyeknek zárórakon túli nyitvatartására, a kóborlók, különösen a cigányok eltávolítására fordított intézkedéseit kielégítőnek nem találjuk.

Igaz, hogy ez a háztartásban költségek szaporítását vonja maga után s tetemes áldozathozatal nélkül ezek kivételre gondolnunk sem lehet; de minden gazdálkodás, mely a közönség és az adminisztráció mai követelményeinek kielégítését háttérbe szorítja a jólét előmozdításának akadályul szolgálván, haszontalanul elkallódik. A mi szükséges a társadalmi élet rendjének fentartására, azt azon félelemből, hogy a háztartás költségei szaporodnak, elintézni nem lehet; az megbosszulja magát az által, hogy a mit kellő időben kis költséggel meg lehetett tenni, az később kétszeres költséggel sem odható meg.

Nem szemrehányáskép mondjuk

mány első fokai, ha az elméleteket, ami életünkben vett példakkal illusztráljuk. Ha a mi viszonyaink, intézményeink mutatjuk ki az absztrakt szabály, konkrét való megjelenését. Tovább haladva ez uton, észrevehetjük talán, hogy az elméletek nem illenek mindig teljesen a mi életünk jelenségeire s hogy tehát ezek beiglatására, megmagyarázására, amazokon tágitanunk kell s azokat megszorítanunk; szóval azokat átalakítanunk, kiegészítanunk. S ha már most megfordítjuk az eljárást, akkor a mi nemzeti viszonyainkat, állapotainkat vesszük alapul s az ezekből induló általánosítás útján rekonstruáljuk az elméletet, úgy, hogy az különösen és első sorban a mi helyzetünket és intézményeinket, a mi életünk jelenségeit világítsa meg és ezek igaz természetét értesse meg velünk.

Végzetlen nehéz munka ez és talán még nehezebben definiálható, de mégis annyira szükséges, nemzeti önállóságunkra annyira nélkülözhetlen, hogy azzal számolnunk kell, azt, mint czélét magunk elé kell tűznünk és bátorságot éreznünk arra, hogy nem egyszerűen megvalósítsuk ugyan, hanem hogy megvalósítására törekedjünk.

De ha így egységes magyar nemzeti műveltségre törekszünk, nem sértjük-e a többi nemzetiségeket? Nem panaszkodhatnak-e azok, hogy beakarjuk őket olvasztani? Hogy a magyar műveltséget reájuk akarjuk erőltetni és az övéket, mely talán magasabbra van hivatva, vagy már is magasabb, elnyomni azért, hogy szellemileg egységes nemzetet teremtsünk? A pa-

ezeket a lelépő tanácsnak, mert hasznos működéseinek érdemeit, mint fennjelzők, készséggel elismerjük, sőt ünnepelesen kijelentjük, hogy a csekély adminisztrációs költség mellett bámulatos haladást észlelhetünk minden téren; mindamellett, városunk hatóságának a fennebb előadottakban kifejezett irányát aként véljük módosítandónak; hogy a jövő tanács — a lelépőnek ezen irányával szakítson s a rendnek minden téren való meghonosítását — eltekintve minden mellékes és kiesnyes gazdálkodási kísérletektől — nagyobb bátorság s így erélylyel is eszközölje.

Város-községi terheink nem kiesnyek s az utolsó időkben a felvett kölcsönök által nem is kisebbednek, sőt mint azt minden nagy bölcsesség és jó-telenség nélkül elmondhatjuk, a jövőben szaporodni fognak: mindamellett azt hisszük, hogy ha az általunk viselt, községi terhek czélszerűen beruházhatnának az adminisztrációs intézkedésekbe, azoknak hasznát, ha tán nem is a mostani, hanem a jövő nemzedék mindenestre élvezni fogja.

Elismeréssel vesszünk búcsút a lelépő s üdvözölni fogjuk ez irányban a jövő tanácsot:

Le roi est mort, vive le roi!

Szőlős-gazdáink érdekében.

Tekintettel a phylloxerának hazánkban mind veszélyesebb mérvben való terjedésére és fellépésére s tekintettel azon tájékoztatásra, melyben az e veszes rovarral szemben miként leendő védekezés kérdését illetően hazai szőlőtermelőink legnagyobb része — mint azt körutainban oly sajnosan s annyiszor kellett tapasztalnom — a legnagyobb tévedésekben létezik, vagy a legvégzetesebb és ferdébb balhiedelmek hódol, arra készítenek: hogy mint a borászat ügyének előbbre vitele s intézésére kiküldött kormánybiztos, a phylloxera elleni védekezésnek ez idő szerint leghe-

nasz nem jogosult. Mert hiszen nem is beolvastásról, hanem legfelsőbb összeolvadásról vagyon szó. Nem akarjuk őket beolvasztani, hanem akarunk velük szellemileg összeolvadni.

Midőn a nemzeti műveltség előállítására törekszünk, akkor e czélra valamennyi törzset hívjuk fel, valamennyi össz munkáját vesszük igénybe és valamennyi össz munkájának eredményéről szólunk. Valamint az össznemzetet képezik statisztikailag és államilag a nemzetiségek mind együttesen, úgy álljon elő a nemzeti műveltség valamennyiük műveltsége és munkája összegéből. Nem ragaszkodunk az ősi ázsiai példányképekhez, messze elhagytuk meghaladtuk már azokat.

Nem be, hanem összeolvadást ohajtunk, olyat, hogy az egység tágabb keretében mindenik törzs megőrizhesse sajátosságait és nyelvét. Nem akarjuk, hogy a nemzetiségek vessék le jétes tulajdonságaikat, hanem, hogy azokkal ékesítsék, nemesítsék az össznemzetet, a nemzeti géniuszot. Nem akarjuk, hogy hagyják, dobják el saját, már megszerzett műveltségüket, hanem hogy hozzák be azt a közösbe. Mely közös műveltség, mely nemzeti géniusz annál inkább fog azután hasonlítani ö reájuk, mentől nagyobb részét alkotja az ő szellemük az egésznek, mentől nagyobb részét képezi az ő hozományuk az összműveltségnek. Nem szállanának ők le az alsóbb fokozatokhoz, hanem képeznek az egész nemzet legkitünőbb részét, valóságos szellemi arisztokráciáját. Fővárcsei levelező.

lyesebb módjára vonatkozólag már is jó eleve figyelmeztessen a szőlőművelés iránt előszeretettel viseltető bortermelő közönséget azon eljárás alkalmazására, mely egyrészt a szénkénnel való védekezés el-
 itélése, másrészt pedig az amerikai ültetések téves felkárólása által veszélyeztetik a magán tevékenység buzgalmat.

Az eddig megejtett ugy hazai, mint külföldi beható kísérletek, melyek a phylloxera elleni védekezési módokat illetően eszközöltettek, mindannyian azon végeredményre vezettek, hogy a phylloxera ellen az eddig ismeretes eljárások közül teljes sikerrel egyedül az alább felsorolt eljárás segélyével védekezhetünk.

Ezen védekezési módok:

1. a phylloxeralepett szőlőnek szénkénnel való kezelése, ugynevezett gyéritésében;
2. az európai szőlőknek ellenálló amerikai szőlőtőkékre mint alanyokra ojtásában.
3. a szőlőknek futóhomok talajokra telepítésében;
4. a teljes víz alá borításban nyilvánulnak.

Ezen négy fővédekezési módhoz volna még némileg sorolható:

5. A phylloxerának is ellentálló s önmagukban, tehát beojtás nélkül is habár kevésbé jó, de még is türethető borított szolgáltató ugynevezett direct termő amerikai szőlőknek a phylloxera pusztításai folytán kiveszett európai szőlőink helyébe való ültetése is.

A védekezési módok körülményesebb magyarázatát illetően az első ugynevezett szénkénnel való gyérités abból áll, hogy minden egyes phylloxeralepett tüke gyökerét körülvevő földbe évenként egyszer vagy még czélszerűbben kétszer egy erre készült fecskendő segélyével egy bizonyos mennyiségű szénkénnel nevezett felette illekeny és mérges anyagot lövelünk be, mely a földben szabadlá léte után, nagy illekenységével fogva, azonnal elterjedő gáz fejlesztésével a gyökereken elősködő phylloxerák nagy részét megmérgezi s kiöli, tehát számukat gyériti; innen nevezük ezen eljárást gyéritésnek, minek folytán a phylloxera számban erősen megfogyva, a szőlőnek nagyobb károkat okozni képtelen.

Alkalmazhatóságát illetően azt kell megjegyezni, hogy inkább csak a tisztább minőségű s tevékenyebb talajokon alkalmazható, köves, száraz talajokon csak erős trágyázás mellett mutat kielégítő eredményt s mivel holdankint s évenként mintegy

Séta a budai palotakertben.

— Fővárosi tárcza. —

Nincs hatalmasabb bűvész ezen a forgó golyóbison az időncél! Pedig ez a nagy bűvész voltaképen nem is létezik, csupán a földi dolgok mulandósága kényszeríti gyarló agyunkat az idő fogalmát megteremtteni. Százados küzdelem, ezredéves törekvés az idő végtelenjéhez mérve egy pillanat műve s a szegény ember nagykn képzeli magát a mindenség egy atomján. — No, de akár tényleg, akár csak fogalmilag létezőnek tekintjük is az időt, megdönthetetlenül áll az, hogy nincs sem erő, sem hatalom, mely nagyobb változásokat lenne képes létesíteni mint a hatalmas idő, miről nem egy elfonnyadt virág tudna fájdalmasan susogni.

Például hozhatnám fel a legérdekesebb tudományt, a geológiát, az szépen kimutatta a föld saját kezűleg teleirt kőzetlapjain amaz átalakulások lajstromát, melyek szavaim helyessége mellett tanuskodnak. A hajdani, hatalmas őserdők, melyek egy gyönyörű vadregényes édemé bűvölék a földgömböt most nagy kőszendarakok alakjában kerülnek a gözkazán gyomrába s az a munka, melyet a nap a növény felépítésére fordított most hová, s újra munkává változva, nagy türelmesen csépli ki gabonánkat, vagy röpít virulónál virulóbb vidékek árnyas ligeteibe.

Az idő, bármily nagy úr, még sem gögös arisztokrata; nem bocsájtkozik csupán nagyszerű vállalatokba, hanem állandó mel-
 lékfoglalkozás képen megelőgszik egy-egy

TÁRCZA.

A nemzeti műveltség.

A rektor magnifikusz választása tudományos egyetemünkön mindig jelentőség-teljes volt; a bucsuzó rektor beszéde a letelt évnek gyakran gazdag tapasztalatairól nyujtott tanácsot, míg az újonnan választott rektor programja lendületet adott új eszmék, nemes törekvések fejlesztésére.

A budapesti tud. egyetem új rektora, Lechner Agost a nemzeti műveltség fontos kérdéséről értekezvén, az fejtegette:

Miből áll e nemzeti tudomány? és hogyan hozható létre?

Ablól áll — úgy mond — hogy a felkutatandó igazságokat a mi viszonyaink, a mi állapotainkból, a mi felfogásaink és közvetlen szükségleteinkből indulva, a mi különös tehetségeink, a mi szellemi irányzatunknak megfelelő módon, a mi nemzeti életünkkel mintegy összekötöttesben keressük. Azoknak e részét, oldalát ragadjuk és világítjuk meg. A nélkül természetesen, hogy az összemérés szellemi munkájától elszakadnánk, attól magunkat elszigetelnők. Az ily tudomány azután a legtermékenyebben is fog visszahatni a gyakorlati életre.

Nehezebb ezt a természettudományokban tenni és megmagyarázni is könnyebb a társadalmi tudományokban, melyek elméletei inkább viselik magukon eredeti hazájuk jellegét. E tudományok művelésében az eredeti gondolkodással párosult tanul-

50—60 frtba kerül, csak még jobb erőben levő fiatalabb termékenyebb szőlőkben fizeti ki magát, melyek ily kezelési túlkidást még megbírnak.

A szénkénnel való gyérités vezetésehez szükséges szakértők s gépek s egyéb eszközök a gyéritést foganatosítani óhajtó mindazon birtokosoknak, kik ezért 50 kr. bélyeggel felszerelt kérvényben a nm. földm. ipar- és kereskedelmi m. kir. miniszteriumhoz fordulnak, ingyen bocsátatnak a magas kormány által rendelkezésére, hasonlóképen ingyen kapják a gyériteni számdékoző szőlőbirtokosok a szénkénnel is, mindaddig míg a nmélt. kormány által beszerzett s a kerületi phylloxera felügyelőknél elhelyezve levő szénkénnel-készlet tart, ennek kifogyása után azonban ugy a szénkénnel ára, mint a szénkénnel-kezeléssel elmulasztatlan trágyázási s napszámos munka költsége a gyéritést foganatosítandó szőlőtulajdonost terheli.

Hatása jobb minőségű talajokon, tehát alkalmas viszonyok között s különösen kiélt szőlőkben kellő trágyázás kiséretében alkalmazva szembezők s minden várákozást kielégít, mint arról a farkasdi s szendrői állami szőlőtelepeken, továbbá a szatmári tahi-tótfalusi, leányfalvai, pócsmegyeri, szentendrei, pomázi, szent-gellért-hegyi, több székesfehérvári, kovácsi, ikladi stb. magán szőlőtelepeken foganatosított teljes kívánatra sikerült gyéritések mindenkit minden kétséget kizárólag meggyőzhetnek.

Fentkörülírt viszonyok között tehát a gyérités igen számot tevő s fontos védekező eszköz, melynek használatában jobb szőlőknek állandóan fentartása is megtalálja számítását, mint az Franciaországban ezer meg ezer hektár tisztán gyérités útján fentartott, néha nem is oly tulértékes szőlői is bizonyítják,**) ugy hogy azt mondhatjuk, hogy hol csak kivételes elháríthatlan természeti akadályokba nem ütköznek, a phylloxeralepett szőlőknek gyérités általi fentartását tisztán számításbeli calculus kérdésének kell tekintenünk.

De hol a szőlőknek állandóan szénkénnel útján fentartása nem is fizetné ki egészen magát, vagy legalább nem bizonyulna tiszta nyereséget is biztosítónak: még ott is kitérő eszköz a gyérités a hirtelen átmenet kikerülésére s az ily átmenetekkel egybekapcsolva lenni szokott üzletviteli rázkódásoknak elhárítására, ha legalább addig alkalmazzuk, míg a pusztulásnak indult szőlőinket ellenálló amerikai alanyokra ojtott európai vagy esetleg később említendő körülmények esetében direkt termő amerikai tőkékkel beültetni nem sikerül. (Folyt. köv.)

A bars megyei kör megállapodásai.**)

I. — A történet tanúsága szerint, az alkotmány fenntartásánál egyik legfontosabb tényezőül ismertettél el, a honpolgárok áldozatkészsége, a közügyek iránt tanúsított érdeklődése. Országszerte, de különösen Bars megyében tapasztalható a közügyek elhanyagolása, a közöny veszedelmes terjed; ennek megállítását, a megyei belé-

*) Franciaországban 1884-ben összesen 33,446 hektár szőlőt kezeltek gyéritéssel.

**) Szívesen tért adunk, ezen eddig csak hírből ismert megyei kör „megállapodásainak” közzétételére; melyből alkalmas nyertünk a kör életrevalóságára nézve legközelebb megtenni észrevételeinket. Szerk.

egyen átalakításával is, így például a sima homlokot ezifra ráncokkal ékíti fel, a vakító fehér fogaeskákat kirántja, fehérre meszeli az éjfélszínű hajszálakat, megnémítja a beszédes előhírlapokat örökre stb. stb.

De hát fogják kérdezni kedves olvasóim — miért beszélek én az idő hatalmáról, holott a fővárosi palotakertben akartunk egy kis sétát tenni?

Hiszen épen e séta kelté bennem e filozofikus gondolatokat. — Ki hinné, hogy e hely egykor kemény harcoknak volt színhelye? — A kigyózó utak oly fehérek, mint egy kisasszony kacsója. Azokat egyenesen körül nyertett zöld cypusok szegélyezik, ezek képezik az új bástyát; a régi, mely szürke, porló kövek barátságtalan halmaza volt, teljesen eltűnt. A fehér ut majd egy római stylusban épült gyönyörű fülkébe vezet, honnan a kert elzárt helyei is áttekinthetők nagy kényelmesen, vagy egy aranyrúcsos lépcső felé kanyarodik, hogy feljebb emelkedve új képek büvöljék el lelkedet. — Egyszerre csak egy magas fantasztikus külsejű toronyba vész utad — meredek csigalépcső visz a magasba s egy percz múlva a legszebb fenyvek, az óriási kuszó növény mosolygó, nagy szív alakú levelei üdvözölnek halk susogással. A torony teteje tágas terraszszá szélesül, honnan fővárosunk fejedelmi szépségű környékét bámulhatod, igazán megérdemli, hogy a harmadik helyet foglalja el Európa gyönyörű fekvésű városai között. Az első a tarka, minarettes Konstantinápoly, második helyen áll Italia legszebb gyöngye, a mo-

let fejlesztése iránti érdeklődés felélesztését, Bars megye szellemi s anyagi jólétének előmozdítását, a közigazgatás ellenőrzését, s az e téren előfordulható minden visszaélés megakadályozását s megtorlását, ezen kör feladatát tekinteti.

II. — A fent jelzett cél és feladat szemelőtt tartása mellett, ezen kör országos politikai kérdések vitatásába nem fog bocsátkozni, s ennél fogva politikai pártállás ezen körön belül nem érvényesíthető.

III. — A körnek tagja egyedül a megye törvényhatósági bizottsági tagja, és szavazattal bíró tisztviselő lehet. Minden tagnak kivétel nélkül kötelessége az első pontban jelzett elvek érvényesítését előmozdítani, s a körnek híveket szerezni.

IV. — A felvétel két kortag ajánlása mellett, szavazás útján eszközöltetik, — a felvételhez a jelenlevők két harmadának szavazata kivánatik, — minden személyi kérdésben a szavazás titkos.

V. — Az elnök meghívására minden tagnak morális kötelessége a közgyűlésen s a megye bizottsági üléseiben részt venni. — Az esetben hogya ha az elnök a meghívóban a megjelenés szükségét hangsúlyozza az egyedül fontos akadály felhárítása esetében elmaradás, idejekorán az elnöknel bejelentendő.

VI. — A kör indítványára a tag a bizottságokban s kiküldetésben részt venni tartozik.

VII. — Az ülések tárgysorozatát az elnök a meghívásban jelzi, esetleg pedig az ülésben határozza meg, a szavazás nyilvános, egyenlő szavazatok mellett az elnök esatlakozása határoz. — A többség határozata minden kortagot kötelez, felmentés csak is fontos indokokra adható meg, — de a párt határozata ellen nem szabad szavazni.

VIII. — Minden év elején általános szótöbbséggel elnök, helyettes elnök, pénztárnok, 5 választmányi tag, és szavazattal bíró jegyző választatik.

IX. — A kör elnöke, vagy akadály esetében helyettese minden megyei bizottsági közgyűlés előtt, közgyűlést hív össze, a választmány többségének, a vagy öt kortag írásban bejelentett kívánására rendkívüli gyűlés hívandó össze.

X. — Az ülésen csak a tagok lehetnek jelen, a tanácskozáskor az elnök vagy helyettese vezeti, örökös a rendre, a zavargót rendreutasítja esetleg tőle a szólsai jogot elvonja. — A tanácskozásról jegyzőkönyv vezetendő.

XI. — A választmányban lehetőleg minden járás képviselve legyen. — A választmány a közgyűlés tárgyait előkészíti, ezekről véleményt ad. — A választmány zárt üléseket tart.

Klobusiczky János elnök.

Értesítés.

a Csatta-lévai postajárat tárgyában.

A magas kormány indokoltnak találván a lévai kir. postahivatalnak, a közönség érdekében tett azon kérelmét, hogy az újságok végett egy második küldöncz kocsijárat rendeztessek be a csattai pályaudvar és Léva között és erre vonatkozólag a mai napon a következő rendelet érkezett a tekintetes m. kir. postai igazgatóságtól:

solygó Nápoly s a harmadik itt terül el alattad — ez a mi kedves hazánk szíve az a rhythmusos ütemben fel-fel hangzó tompa zaj pedig e szív dobogása, mely azt jelzi: van benne élet és tetterő, hogy ily soká meg birt állani az ezredéves harcban s lesz benne elég élet és tetterő küzdeni, emelkedni, virulni továbbra is!

A kilátás valóban elragadó. A hatalmas Duna folyam, melynek partjait három óriási hid láncolja össze, három hatalmas vaskapocsként szorosan összefűzve a hajdani két várost. A tulsó parton pedig ott emelkedik az a sok nagy, gazdag, festői palota, hol a tudomány művészet, ipar és kereskedelem lelt méltó tanyát. A sok büszke torony, a rajtuk ragyogó kereszt az örök Isten jelenlétét hirdeti s hogy népe őt el nem felede. Emitt az akademia palotája, hol a tudományok és nyelvünk szépségeit fejlesztik. Az a magasan kiemelkedő óriási épület: az új dalműszínház, még egy fél óráig üres — és aztán felfog csendülni benne nagy szellemek szivetemelő alkotása, feltámad benne a régi dallias idők varázsa, megdicsőülve a zene és költészet glóriájában s lengő szylfidek, kacagó démonokák töltik be az óriási színpad tündérvilágát. Kissé errébb emelkedik ama művészi nagy aranykupola, mely a Foncière palota remek épületét méltóan koronázza. A lipótvárosi basilikán nagyban folyik a munka s mégis semmi látszata. Egyik felét építik másikat rombolják a plusz és minusz pedig megsemmisíti egymást.

A Duna partján álló vigadó egy ősi

„Hogy a csatta-lévai vonalon fekvő postahivatalok által a budapesti és bécsi reggeli levélposta és a hírlapok még ugyan aznap a címzettnek kézbesíthetők legyenek: Csatta-pályaudvar és Léva közt f. évi szeptember hó 6-tól kezdve — kocsiküldönczjáratot rendezek be. Ezen postajáratl semmi egyéb sem fog közvetítettetni, mint csak az említett levélposta. — „Posta-igazgatóság.”

Ezen, csakis a hírlapok végett a t. cz. közönség érdekében történt kegyes és költséges új menetrend behozatala mellett értesítem a t. cz. közönséget, hogy Csattáról indul a posta 1 óra 10 perczkor délután és Lévára 6 óra 20 perczkor este érkezik.

Minek következtében f. hó 6-tól kezdve mindazon címzetteknek, kik a hírlap kézbesítési illetéket lefizették, a hírlapok még ugyanazon napon kézbesíttetnek.

A többi t. cz. közönség pedig hírlapjait még ugyanazon nap 6 óra 20 perczkor este átveheti a posta megérkezése és feldolgozása után.

Léva, 1885. szeptember hó 2-án.

Fabián Antal

a lévai kir. postahivatal főnöke.

Különfélék.

— Barsvármegye törvényhatósága f. hó 17-én tartja évnegyedes, rendes közülését, melynek főbb tárgyai: Az alispáni jelentés 1885-ik év első feléről. — A megyei pénztár átadása. — Payer Béla leszámló belügyminiszteri számtiszt jelentése. — A megyei közigazgatási, árva- és gyámhatósági 1886-ik évi költségvetési előirányzat. — Az üresedésben álló megyei főpénztárnoki, megyei II. aljegyzői, főszámnevei és az aranyos-maróthi járási orvosi állásnak választás útján való betöltése. — A közigazgatási bizottság szakelőadómák 1885. év első felére vonatkozó jelentései. — A m. kir. belügyminiszteriumtól érkezett és a megyei tisztviselők nyugdíjaztatása iránt alkotott megyei szabályrendeletre vonatkozó intézkvny és egyéb folyó ügyek.

— A szab. osztr. magy. államvasutársaság júliushó 14-én azon kérelem járult a kormányhoz, hogy előmunkálást engedélyt nyerjen egy Csattáról-Lévára és Ipolyságról-Balassa-Gyarmathra vezető helyi érdekű vasutvonatra. — Az engedély, mint értesülünk egy évre megadott s a felmérések még ez évben eszközöltetnek, hogy az építkezések esetleg már tavasszal megkezdhetők legyenek.

— Hymon. Travnik Zsigmond a lévai főgimnázium fiatal, képzett tanára a napokban váltott jegyet Skita Alexandrina kisasszonnyal, Skita Sándor gr. Károlyi mágoesi uradalni gazdatisztjének kedves leányával. — Őszinte óhajunk: zavartalan boldogság koszorúzza a szerető jegyesek frigyét!

— Dr. Gasparez Béla orvostudor, a szklenői fürdő tulajdonosa a napokban váltott jegyet Maresz Miczike kisasszonnyal, Maresz László ny. ezredes és nagy-sallói földbirtokos kedves leányával. — Boldogság koszorúzza a szép frigyét!

— A lévai főgimnáziumban a tanulók száma 221. A múlt évben volt 196 s így a szaporodás 25. A hetedik osztályra 12 tanuló lett felvéve. Csak örülni tudunk a

mór-palota gyanánt emelkedik. Óriási termei, melyek Alhambra fényére emlékeztetnek, most esőndesek, mint az alvó szív, de nem sokára feltámad bennük a frakkos vitézek fénykora s felhangzik Karneval bohóc kacagása. Hát micsoda az az óriási diadalívhez hasonló nagy kapu, mely a házak és paloták orra felé emelkedik? Az az új központi indulóház bejárata. Örökös zaj, zibongás, láрма, fütty és harangeség van e szörnű vas bolt alatt, hiszen a XIX. század vívmányainak köszöni lételét.

Megint oly tárgyat kezdék fejtegetni, mely ugyszólván kimeríthetetlen s nem való egy szerény fővárosi tärca szűk keretébe, hiszen ha minden egyes palota, torony s magas gyári kémény által felidézett gondolatot fel akarnám sorolni, ugy egy képes hetilapot kellene kiadnom — már pedig nem volna kedvem megbukni.

Jobb lesz, ha magunk köré tekintünk s nem bolygatjuk a mesés gyorsasággal emelkedő főváros palotalabyrinthját.

E folyosó, melyet a vadszölő indái fontak be, kedvencz helye Ófelségének. Ha a szeszélyes időjárás, mely még a felesleges urakkal is mer dacolni, nem engedi meg, hogy a szabad ég alatt gyönyörködjék a regg varázsában, a fejlődő rózsák édes illatát szíva, akkor e folyosón teszi meg rendes sétáját, ezt is átjárja az üdítő reggeli szellő, a rózsák illatárja, innen is láthatja a fejlődő bimbót, s alant azt a szép nagy bimbót, melyből egy hatalmas világ város rózsája fakad majd ma-holnap.

A hatalmas királyi lak merészen te-

szaporodásnak, mely biztos záloga azon reményünknek, hogy főgimnáziumunk hova tovább emelkedni fog. A hetedik osztály felállítását folytán szükségessé vált két tanári állásra a rendkormány Pósch Jenő és Richter Rezső világi tanárokat nevezte ki, kiket a legszívesebben üdvözlünk körünkben.

— A nyitrai sátorbortórból. Mult pénteken aug. 28-án érkezett meg az őszi dandár-gyakorlatokra a nyitrai sátorba rendelt honvédség. Az 52., 53., 55., 56., 57., 58., 59., 60., 61., 62., 64. zászlóalj honvéd-gyalogsága 2300 létszámmal és a 6. honvédtörzsrészes első osztálya 300 lovasal Ó-Gyalláról. Forinyák Gyula m. kir. tábornok és a 4-ik honvédkerület parancsnoka ma és holnap tart szemlést az összes állomány fölött. A gyakorlatok különben Kubinyi János tábornok sátorbortóri és dandártábornok főparancsnoksága és 150. m. kir. honvédtiszt közreműködése mellett tartatnak meg. — A mi derék honvédek is részt vesznek a gyakorlaton, mely szept. 20-án lesz befejezve.

— Simor János bibornok herceg-prímás Öeminenciája e hó első felében jön megénkbe a bérmálás szentségének kiosztása végett. Kilencz helységben lesz ez alkalommal bérmálás, még pedig: Kis-Tapolcsányban, Ar-Maróthon, Szt-Benedeken, Nagy-Kálnán, Nagy-Sallóban, Zelizen, Verebelyen, Lédeczen és Nagy-Mányán.

— Bars megye földrajza, mint értesülünk, B á t h y László lévai r. kath. segélelkesz szerkesztése mellett még e hó 15-ig meg fog jelenni. — Szerző művét kizárólag a népiszkola használatára írta, s amennyiben hivatalba lesz e mű a földrajz tanítás terén égető szükségét pótolni: ajánljuk előre is a néptanítói kör figyelmébe. — A mű a szükséglethez képest tót nyelven is meg fog jelenni.

— A budapesti orsz. kiállításon, mint az „Egyetértés” írja: Méltó feltűnést keltetett Sisák Gusztáv bars megyei (lévai) építész által kiállított rácsszerkezetű járom nélküli fahíd. Az egész szerkezet a két közből épült hídfőre támaszkodik. A hid nyílása 60 méter, szélessége 6 m. — A kiállított és szakértelemmel kidolgozott gyönyörű minta az eredetinek 1/10-ére van kisebbítve, hossza 6 méter. A faszervezet minden egyes darabja egymáshoz tompán van illesztve, az egész szerkezetben egyetlen csap sem létezik, — minél fogva az elromlott fagerendák a közlekedés megszakítása nélkül könnyen kiválthatók. A híd (pallózás) a hid hosszában van rakva, mi által a hid nagyobb rázkódásnak nincs kitéve s azonfelül a kopott pallók a hid szélein levő ki nem használt pallókkal bármikor kicserélhetők, a mi a keresztberakott pallóknál el nem érhető, mivel ott minden egyes palló használhatatlanná válik. — Szóval egy ily szerkezetű hid fentartási költsége fél annyiba kerül, mint más szerkezetű; — mit elősegít az összes gerendáknak festékekkel való bevonása, s a két felső területek horgony lemezekkel borítása, mi által a hid fa anyaga az elkorhadástól megóvatik. A hid tiszteres biztonságra van tervezve, melyet a kiállított minta a megterhelés alkalmával pontosan visszaadott, dacára annak, hogy a minta egyes farészei nem tartalmazták magukban a fának magvát, mely körülmény a hid állékonyságának fényes bizonyítéka. Tekintve a szerkezet könnyűségét, biztonságát és olcsóságát, köz-

kint alá, övé a főváros legmagasabb pontja; persze leszámítva a gellért hegyi citadellát, melynek nyílásaiból haragos ágyúk torka bámulja kedves fővárosunkat. A palota magas ablakain át egy-egy gazdag ékítésű terem fényes tetőzete látható aranyos csillárok, remek freskók pompáznak mindenütt, az ablakok előtt pedig karsu rózsafák állanak ábrándosan ringatva egy-egy elspasztott levélkét hullató lombjukat. A tarka virágcsönyvegek némán dicsőítik a műkertészek bámulatos hatalmát, mely egy igénytelen árokmenti gazból a legpompásabb kert növényt teremti. Az őszi, nagylevelű gesztenyefák alatt tündéri kilátás nyílik a balparti város s margit-szigeti kis édenünk felé, valamint a Duna lomha hullámaina, hol egy-egy sebes gözös, vagy karsú csónak siklik tova.

Amott pediglen a legszebb, legkarsúbb fenyvek sötétlenek. Tűjöknek nem árt az ősz kegyetlensége, nagy tobaik karacsonyfai gyertyaként merednek felfelé.

S mily érdekes a gyönyörű park közönsége! Hova tűntél te mogorva harcossok rideg és mégis oly dicső kora?

Az az most is hallatszik itt még fegyveresörgés, de azt csupán egy-egy tartalékos hadnagyocská kardja idézi elő, ki egy piczi lábú tündérekét bolondít hős teteteinek előadásával.

Mindenütt az édes anyanyelv büvös bája csendül felénk, nem többé az az elferdített parasztos hangzású budai német szó!

— Oh és ha leszáll az alkonyi homály, nem látni többé az ellenség őrtüzeit, csak

ntainkon nagyobb folyók áthidalására a legsikeresebben lenne alkalmazható. Az izléses és korrekt kivitelű minta eladó s megérdemelné, hogy valamely szakiskolánk vagy a műszaki iparmuzeum gyűjteménye számára megszerezze! — E híd szerkezet tisztán rövid és vékony részekből van összeállítva, mi tartósságát kétszeresen emeli, mivel anyagát fiatal erőteljes szálfaakat lehet felhasználni s e mellett még anyaga olcsóbb is, mint a felette vastag s ennél fogva tetemesen drágább gerendák alkalmazása mellett; de hordképesség és tartósság tekintetében is előnyvel bír a fiatal szálfa a vén fatörzs gerendái felett. — A kitüntetett építész erélyes vállalatában is, tanúsítja azt a lévai gimnázium gyors és szolid építései; mely építmény rövid idő alatt tető alá került. — Üdvözljük őt a siker terén s legyen rajta, hogy jó hírnevét vállalatái minél szélesebb téren terjesszék.

— **Névmagyarosítás.** Sztrécskó János lévai r. kath. tanító nevét „Sárhegyi“-re változtatta.

— **Magyar nyelvi képesség és az orsz. tanítói nyugdíjintézmény.** A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszterium egy legújabb rendeletében kimondotta, hogy a hazai néptanítók nyugdíjintézményi ügyeiben, nevezetesen a felvételek alkalmával többi közt az illető néptanító magyar nyelvi képessége is az illető okmányai által igazolandó.

— **Frommer Mór** fiatal lévai kereskedő f. hó 2-án esküdtött örökhátságot Fuchs Hermin kisasszonynak, Weisz Samu lévai nagykereskedő kedves unokahúgának. Tartós legyen boldogságuk!

— **A megyei pénztárvizsgálás,** mint értesülünk, befejeztetett. A hiány 44,071 frt 30 kr. — Az öngyilkos pénztárnok exhumálása is elrendeltetvén, a személyazonosság megállapítása végett a megye részéről Dr. Lánya Benedek, megyei t. főorvos és Vincze Gyula h. tiszti főügyész küldettek ki.

— **Öngyilkosság.** Breska János 63 éves lévai kereskedő, — ki mint népmagó igen ismert alakja volt a kortesvilágnak, — s ki magát, borát egyaránt árulta a szél különböző irányai szerint — f. hó 1-én szülőjében egy forgó pisztollyal vetett véget drága életének. — Az utolsó időben kezdett csillaga hanyatlani; népámitó szavainak s butelláinak apadt a kelendősege, több oldalról követeléssel léptek fel ellene; — sőt leánya gyermekét, a ki 8-9 év óta az öregapjánál (Breskánál) volt, állítólag elhanyagolt nevelése miatt tőle elvette; — mindezen körülmény megzavarta a nyugtalan lelketűt öregot s eldobta magától az életet, melynek úgy látszik nyomasztó pillanatai megrendítették a korhadt életfát. — E nyugtalan ember sorsa legyen intő példa az életben!

— **Adomány.** Weisz Bernáth fűszerkeskedő úr 1 frtot hagyott nálam a beiratások alkalmával a gymnasium alapítójának gyarapítására, mely kézhözjuttatás végett a „Bars“ tek. szerkesztőjének átadtam. Hévízy János k. r. tanár. — Dr. S. urtól szintén a gym. építési tőkének gyarapítására 6 frtot vettünk. — Az adományokat rendeltetési helyére juttattuk. — Szerk.

— **Amerikai divat.** Amerika minden nemzetiségű női most kék ruhát hordanak, melynek galléra, előrése és kézeli az illető nemzetiség színeivel vannak díszítve. Hozzá egy matróz kalap festett tengeri füvel, mely távolabbról struczollnak

látszik. Másik divatja az amerikai szépeknek, hogy öleb helyett, egy báránykát vezetnek szalagon, mely a nő öltönyéhez illő köpenyt hord.

— **Udvarlók jelbeszede.** Olaszországban némely helyen a szerelmes ifjú két újját szájára teszi s a nőre néz; „El vagyok ragadtatva szépségedtől és legforróbb vágyam, hogy beszéljek veled.“ Ha a nő erre legyezőjével megérinti saját arcát s a legyezőt aztán lassan leveszi, ez azt jelenti: „Meghallgatlak.“ Ha azonban elfordítja arcát, tagadást akar kifejezni.

— **Rövid hírek. — Időjárás.** A jövőhétre, többnyire esendes, derült, éjjel hűvös időt várhatni. — **Pozsonyban** az alispánna lett Klempa Bertalan helyébe Massát Antal eddigi első aljegyzőt választották meg megyei főjegyzőnek. — **Nagyváradról** írják, hogy az ott megüritült püspökséget adósságok terhelik, a püspöki javak bérbeadvák s a szerződés fel nem bontható, mert királyi jóváhagyással kötöttet. — **A magy. kath. egyház gyász.** A szatmári káptalan nagyprépostja Smoczter Ignác címz. püspök szept. 1-én reggel meghalt 73 éves korában. — **A fővárosi titkos rendőrség** szervezésének munkálatai már folynak. A rendőrség főnökül hirszerént Splényi Ödön báró rendőrkapitány fog ki nevezetvén. — **Gróf Széchenyi Ödön** pasáról alaptalanul híresztelték, hogy mohamedán hitre tért. — **Cseh kiállítás** készül Prágában, melyben kizárólag Cseh-, Morvaország és Szilézia cseh népe venne részt.

— **Kitiltott lapok.** A Belgrádban megjelenő „Belgrádski Drevnik“ és „Novi Belgrádski Drevnik“, valamint a Cettinjében megjelenő „Crnogorka“ című hírlapoktól a belügyminiszter a posta szállítmány kedvezményét a magyar korona országainak összes területére nézve megvonta. — **A fiatal leányok** védelmére hozott törvényt Angliában nagy szigorral hajlják végre. Egy kömivest, ki egy szunyókáló 13 éves csinos leányt tréfából megcsókolt, — a bíróság 5 font sterlingre, esetleg egy havi kényszermunkára ítélte. — **100 éves szinész.** Veronában a múlt héten 100 éves színész lépett fel, Caruso Rosalinda s azt írják, hogy még mindig élvezhető a játéka. — **Orvosok a kőzéletben.** Közoktatásunk kormányára elhatározta valamennyi közéletben az egészségtan tanítását; ennek vezetésére orvosokat kíván alkalmazni s részükre szeptember 15-től december közepéig tartandó tanfolyamok rendeztetnek be egyetemeken. Felhívjuk a körülményre orvosaink figyelmét. — **Zubovics Román,** a híres Zubovics Teodor egyetlen fivére az ipolyi járásbíróhoz albiróvá nevezetett ki. — **Tolszoi Leo** az oroszok egyik legnagyobb írója megürit. — **Baba** vasmegeyi falu pár nap előtt teljesen ledgett, a mentésre semmiféle eszközzel nem bírt a szerencsétlen község. — **Sertés kivitelünk** Németországba kedvező lendületet vesz a német kormány azon rendelete folytán, mely szerint hetenként egyszer Oderbergen át Myslovitzba a magyar sertések szállítása a kőbányai vesztőintézetből engedélyeztetett. — **Felséges királyiánk** Mária Valéria főhercegnővel szept. 20-án nyolcz napra Budapestre jö a kiállítás megtekintése végett. — **A süritett italok** s ételek korszakát éljük, ma már mellényzsebébe viheti az ember a gulyáshúst, tejet, sört stb., mert poralakjában szárítva árulják, most a californiai bortermelek társulata

2-or. Külföldre szálló útlevelek mind azoknak adatnak, kik ilyeket 30 nap alatt kívánnak.

3-or. A várórségi tisztéknek egy havi díj, — a legénységnek pedig 10 napi zsold adatik osztrák bankjegyekben, osztrák cs. kir. hadillemény szerint.

4-or. A várórségnek, kinstári utalványok kiadása által előidézett kötelezettségei kiegyenlítésére 500 ezer pfgó forintok fizetnek osztrák bankjegyekben.

5-or. A Komáromban létező rokkant és beteg harcászok jövője biztosítottik.

6-or. Ingó és ingatlan magánvagyonát egyáltalában mindenki megtartja.

7-or. A fegyverlerakásnak helye, ideje és módja utólagosan fog meghatározatni.

8-or. Minden ellenségeskedések ezenel mindkét részről megszüntetnek.

9-or. A vár hadi szokás — és mindkét részről helybenhagyás után átadatik.

Kelt a Herkály-Pusztán 1849-dik évi szeptember 27-kén.

Haynau s. k.,

szer-tábornagy.

Takács s. k., százados. Janik János s. k., ezredes.

Gasparitz s. k., százados. Szabó Zsigmond s. k., ezredes.

Mednyánszky s. k., alezredes. Redes t. parancsnok.

Prágay János s. k., alezredes. Kászonyi József s. k., ezredes.

Ruttkay István s. k., alezredes.

Gróf Zichy Ottó s. k., ezredes. Assermann Ferencz s. k., ezredes.

Gróf Eszterházy Pál s. k., ezredes. Klapka György s. k., ezredes.

és hadsereg főparancsnoka.

Wetmore söritési módja szerént borkivonat állít elő, mely — állítólag folyadékka téve meg nem különböztethető a tőkéről szárt bortól. — **Világkiállítás.** San-Franciskóban 1887-re világkiállítást terveznek 1—2 millió dollár költséggel. — **A bécsi nemzetközi gabnavásár** f. hó 1-én nyílt meg. Magyarországból sok kiállító jelent meg, de vevők, mint minden évben, nem igen jöttek. — **Tekenősbéka-eső** volt közelebb Raleighben, Észak-Karolina államban. Felhőszakalásszerű eső után az utcák apró tekenősbékákkal voltak telve. — **A kolera.** E hó 3-án Spanyolországban 1000, Marseilleben 20, Toulonban 19 ember halt meg kolerában. — **A Szondy-kápolnát** a drégeli ormon szept. közepén szenteli fel a hercegeg-prímás.

APRÓSÁGOK.

— Rovatvezető: Zuhany. —

Megtakarítás. „Én, ki három nővért vettem el, bátran elmondhatom magamról, hogy fölöttébb gazdaságosan jártam el.“ „Hogy, hogy?“ „Mert ez által két anyóst meggazdálkodtam.“

Bismarck s az orvosa. Schweinmyer Bismarck hercegeg új orvosa felette sok kérdéssel ostromolta a herceget, mit végre Bismarck megsokalván rá kiáltott: „Ne kérdezzon már annyit!“ — „Ahogy tetszik, de ha ön megakar gyógyulni középszerűség nélkül, úgy hívasson magához báromorvost — volt a doktor nem épen udvarias válasza.“

Az éneklő madarak védelmére.

E lapnak 36-ik száma különféle rovatában „Az éneklő madarak“ czime alatt felhívja a tek. Szerkesztőség a rendőri hatóság figyelmét a floberos gavallérok által gyakorolt madarak pusztításának megakadályozására s ugyanakkor a rendőrséget megrozza, hogy e tárgyban már emelt fel-szólamlásra, mi intézkedés sem történt.

Ezen téves információ begyőzése végett szüszégesnek talalom a felszólamlást s újból feleleveníteni a rendőrkapitányi hivatal által kiadott s némely gavallérok által be nem tartott rendeletet.

Még mult éveken, midőn nem flobert, hanem gummi parittyával pusztították a madarak, megkerestem a gymnasiumi igazgató urat, valamint az elemi iskolai tanító urakat, hogy az iskola növendékeinek ezen veszélyes és káros játékokat tiltsák meg; hasonlóan intézkedtem a folyó évi február hó 11-én 374. szám alatt kelt megkeresvényemben, valamint april hó 12-én, a mennyiben közhírré tettem, hogy azok, kik a madarak fiait elfogják, fészkeiket elrombolják és tojásaikat elszedik, vagy a hasznos madarakat lödözni merészelik, azok ellen az 1883. évi XX. t. cz. 30. §-a szelleméhez képest fogok eljárni.

Eme rendeletem közzététele után, az utóbb említett madár-irtó játék használatának ismétlődésével azon visszás következmények tudatát érleli meg bennem: hogy míg a közép osztály gyermeke a törvény szigorától félve, lemond a tiltott mulatságról, addig a műveltebb osztály gyermekei nem törődve a törvénytől, a „nitimur in vetitum“ közmondásnak nagyon is hű követői lévén, az éneklő madarak pusztításában bravourkodnak; pedig első sorban a szülők hivatják arra, hogy gyermekeiket az ily kegyetlen mulatságtól, mely az éneklő és hasznos madarak pusztítását czélozza, — eltiltsák, miután a szülők kötelmek és fegyelmek alatt álló gyermekek kihágása fölött a törvény úgy is csak korlátoltan intézkedhetik.

Az iskolai idény beálltával azonban alkalmasnak talalom az időt és reményt nyújt arra, hogy újból felszólamlásom által ezen kegyetlen játék meg fog szűnni, kikivált ha úgy a szülők, valamint a tanár és tanító urak, ebbeli fáradozásomban segédkeztek nyújtani lesznek szivesek. Az én részemről pedig úgy a rendőri közegek, valamint a határi esőszőknek újból szigorúan meghagyott, hogy minden ily tetten kapott „gavallér“-tól a flobert elkobozván, hivatalomnál jelentést tegyenek, kiknek megfenyítésére a fenhivatott törvény §-a minden kivétel nélkül fog alkalmaztatni.

Tisztelettel:

Kónya József
rkapitány.

TANÜGY.

A turóc-szt.-mártoni állami iskolák értesítője.

A szokásos évi iskolai értesítők között a turóc-szent-mártoni állami iskolák értesítője érdekesség és tartalom tekintetében kiváló figyelmet érdemel. A kezünk közt levő vaskos füzet a közelebb lefolyt három év adatokban gazlag történetéből ad kimerítő tudósítást. Midőn az állam 1880. őszén a polgári fiúiskolát felállította ugyan ez alkalommal felső leányiskola is

állítottat, mely azonban a következő évben már polgári leányiskolává lett. Azóta a tanügyi kormány különös figyelemmel kísérte ez iskolákat s eszközölte azoknak fejlődését tetemes áldozatokkal. Elemi leányiskola még 1875-ben lett felállítva s így a polg. leányiskola fejlődésének meg volt az alapja, de a polg. fiúiskola nagyon érezte egy jó elemi iskola hiányát, a mennyiben növendékei a vidékről jövének, különösen a magyar nyelvűl igen kevés előismeretet hoztak magukkal. E bajon is segítve lett az által, hogy 1882-ben az elemi fiúiskola felállítás is elrendeltetett s hogy a működés még nagyobb terjedelmű legyen, 1884-ben megnyílt az állami kisdudóvá is.

A ki ismeri a felvidéki, különösen a turóczi viszonyokat, a tanügyi kormány ezen áldozatkészségét csak elismeréssel fogadja. S hogy a polg. iskolát betetőzze, elrendelte, hogy azzal kapcsolatosan közép kereskedelmi iskola nyitassék meg szeptember elejével. Ez iskola növendékei, ha sikeresen állják ki a vizsgálatot az egy éves önkényességi jogot is fogják élvezni.

Atlapozván az értesítőt nem csak a növendékek szép előhaladásáról győződünk meg, de láttuk azt is, hogy a tantestület jól fogta fel feladatát az által, hogy működését a társadalom terén is hasznossá kívánta tenni. Ezenként rendeztek hangversenyeket, sőt a mult tél lefolyása alatt ingyenes népszerű felolvasó estélyeket is tartottak havonként, melyekben a testület csaknem minden tagja közreműködött.

Az ifjúsági könyvtár, mely magában foglalja mind, e nemű jobb könyveinket, 344 kötetből áll. A tanári könyvtár ugy érték mint számra nézve szintén elég gazdag. Az iskolák mindennemű tanszerrel bőven el vannak látva. Részint az iskola, részint a testület költségén 20 folyóiratot és hírlapot járattak.

A lefolyt tanévben volt az iskolákban összesen 247 növendék, ebből a polg. fiúiskolára esik 64, a polg. leányiskolára 51, az elemi fiúiskolára 30, az elemi leányiskolára 68 s a kisdudóvára 34.

Előmenetelre nézve volt jeles rendű 69, jó 74, elégséges 42, elégtelen 16, kimaradt 12.

Ez intézetekben összesen 16 tanerő működött s ezeken kívül 4 hitoktató.

A jövő tanév elejétől szegény gyermekek részére tápintézet is fog berendeztetni, melyért egy-egy tanuló évenként 30 frtot fizet s ezért naponként ebédet és vacsorát kap.

Megenlítjük még a szép egyetértést, mely a tantestület tagjai közt van s mely a sikeres működésnek egyik főfeltétele.

Az értesítőt Boldis Ignác igazgató állította össze, kinek sok érdeme van abban, hogy az iskolák ily szép sikerrel működnek.

Tanügyi értesítés.

„A barsi evang. reform. tanító egyesület“ f. é. őszi közgyűlését szeptember 10-én d. e. 9 óráig Kis-Sároban fogja megtartani. Melyre a rendes- és tiszteletbeli tagokat s tanügyi barátokat tisztelettel meghívja.

Léván, 1885. szeptember 3.

Kutassy Dénes

tanegyleti alelnök.

Tanügyi értesítés.

A zay-ugróci áll. iskolákban (1 elemi leányiskola, 1 elemi fiúiskola és 1 felső népiskola) a beiratások az 1885/86-ik tanévre f. é. szeptember hó 10-től 13-ig történnek. 14-én megtartatnak a felvételi és javító vizsgálatok.

Az ugyanittani áll. tanműhelybe, hol kiválólag a faművészetet, de e mellett az esztergályosság és műasztalosság is tanítatik, f. évi szeptember hóban 8 növendék vétetik fel. Előképzettség: legalább 6 elemi osztály. A teljes kiképzés 4 év alatt történik. Az első félévben a szülők maguk kötelesek a tanoncok ellátásáról gondoskodni; ezen idő lefolyása után, az esetben, ha a növendék az elsajátítandó iparágra alkalmasnak találtatik, 5 frt havi segélyben részesül s e segély idővel havonként 10 frtra emelkedhetik. Vonatkozó bővebb felvilágosításért az igazgatóságához fordulhatni. A magukat felvétetni óhajtók, saját érdekükben is, mielőbb jelentkezzenek.

Rissányi József

igazgató.

Lévai piaci-árak.

Rovatvezető: Kónya József, városkapitány.

Buza: m.-mázsánként 6 frt — kr — 6 frt 10 kr. Kétszeres 4 frt 80 kr — 5 frt 20 kr. Rozs: 5 frt — kr — 5 frt 20 kr. Árpa: 5 frt 50 kr 6 frt — kr. Zab: 4 frt 90 kr — 5 frt — kr. Kukorica: 6 frt 80 kr — 7 frt — kr. Bab: 8 frt 50 kr — 9 frt — kr. Lencse: 7 frt 80 kr — 8 frt 50 kr. Köles: — frt — kr. — frt.

2473 sz. 1885

III.

Árverési hirdetményi kivonat.

A lévai kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az esztergomi takarékpénztár végrehajtónak László Sándor és társai végrehajtást szenvedő elleni 591 frt. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében László János és László Sándornak a n.-kálmai 4. sz. tjkvben A I 1-12 sorsszám alatt fekvőségbeni osztatlan 1/16 rész illetményükre osztatlan 2/3 részére vagyis az egész ingatlanság 1/16 részére az árverést 624 forint megállapított kikiáltási árbán elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1885. évi szeptemberhő 21-ik napján délelőtt 9 órakor Nagy-Kálna községben a bíró házában megrendelt nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartozni az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 62 frt 40 kr. o. é. készpénzben vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi novemberhő 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Léván 1885. évi májushő 5. napján. GYENES JÓZSEF kir. jbiró.

Az „AZIENDA“ osztr.-francia elemi- és balesetbiztosító-társaság vagyonmérlege az 1884. évre.

Table with columns: Cselekvő, Vagyon-mérleg az 1884. évre, Szenvedő. Rows include assets like 'A részvénytőke', 'Főközpont', 'Követelések', and liabilities like 'Részvénytőke', 'Követelések', 'Külön tartások'.

Jegyzet: A következő év kben esedékesek a díjkötelezvény állomány felrög 2. 9,944 frt 98 kr. Megvizsgáltatt és a könyvekkel egy-zónék találatott: Hönlgswald s. k. Weinmann L. s. k. Zels s. k. Hartwig Nándor s. k. könyvrivő

Az „AZIENDA“ osztr.-francia élet- és járadékbiztosító-társaság mérleg számlája az 1884. évre.

Table with columns: Vagyon, Mérleg számla, Teher. Rows include 'Követelések a részvényeseken', 'Pénztár-állás', 'A társaság ingatlanai', 'Értékpapírok', 'Követelések a kölcsönössegélyező társaságoktól', 'A társaság könyveire adott kölcsönök', 'Közvetlen értékek megszerzett járadékoknak a tőkéknek', 'A Pátrival kötött visszabiztosítási szerződésből eredő kötelezettségek fedezetül átotti, a szerződés értelmében, elkülönítve kezelt, adó vagyon - kinttatás szerint', 'A Bőkök és ügynökségek egyenlegei a pénzkészletei'.

Bécs, 1885. évi május hó 15-én. Megvizsgáltatt és a könyvekkel egy-zónék találatott: Hönlgswald s. k. Weinmann L. s. k. Zels s. k. Lampelmayer Károly s. k. könyvrivő

Nincs többé buza-üszög! Dupuy N.-féle vetőmag-páczoló. Gyökeres páczoló módszer a buzaüszög ellen, jutalmazva és ajánlva számos gazdasági egylet és kitünő gazdászok által. — E szer kapható az osztr. magyar monarchiában levő rak-tárainnál, I adag 200 liter vetőmaghoz 30 kr. I „ 100 „ „ 15 kr. Hogy a t. gazdász urak az utánzás és csalások ellen bizto-sítva legyenek, kéretnek a páczolószert kizárólag olyan cso-magban követelni, melyeken védjegyem, nevem és c z i m z e t e m látható. Bármely tetszésszerűt tudakozódás ingyen és bérmentve igy czimzendő: Chemisches Laboratorium von N. Dupuy Wien, Windmülgasse 23. Raktárak Bars megye területére, Léván: Czirok J. Kern testvérek, Neumann M. Ar-Maróthon: Steiner M. L. és fia, Wertheim Mór, Verebelyen: Werner és Steiner, Oszlányban: Fürst Simon, Zelizen: Vosztruha G. 4-2 230

Haszonbéri hirdetés. Egy 780 hold szántóföld, 89 hold rét, 103 hold legelőből álló birok Tajnán (Bars m., u. p. Verebely) f. é. november 1-től, 3 vagy 6 évre, kényelmes tisztí lak, legjobb gazdasági épüle-tekkel 10,000 frt óvadék letéte mellett bérbe adandó. Becs-áron, kész pénz mellet, bérlő az élő- és holtleltárt, folyó áron szalmát, takarmányt, őszi, tavaszi szemes életet helyben átvehet. Bővebbet báró Révay Gyula úrnál, Styavnics-kán, Turócz m., u. p. Verebely, vagy Tajnán, szeptember 15 és 30-ika között. 232 2-2 Vautier Vilmos titkár.

Kiadó lakás. Léván a főutcába vezető Rózsa-utca 52. számú házában 4 szobá-ból álló kényelmes lakás, külön udvaron, minden szükséges mellék-elyiségekkel ellátva jutányos fel-tételek mellett kiadó. Bővebb értesítést ad Léván. Kabina József, a ház tulajdonosa. 233 2-2

Eladó üres hordók 4-5-6 hectoliteresek. Értekezhetni BOLEMAN EDE 3-2 győgytárában. 234

1976 szám 1885 III. Árverési hirdetményi kivonat. A lévai kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Kemény István végrehajtónak Koncz István végrehajtást szenvedő elleni 15 frt. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében altó Koncz Istvánnak a bajkai 16. sz. tjkvben A I 2-11 sorsz. a. fekvőségbeni 1/2 rész illetményére 1002 frt. o. é. továbbá ugy a végrehajtást szenvedő altó Koncz Istvánnak valamint a társtulajdonos Mihálka Jónásnak a bajkai 62. sz. tjkvben A I 1 sorsz. alatti fekvőségükre tartozékára 320 frt. o. é., végre Koncz Istvánnak a n.-endrédí 84. sz. tjkvben A I 1-5 sorsz. alatti fekvőségbeni 1/2 rész illetményére az árverést 434 frtban ezennel megállapított kikiáltási árbán elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok és pedig a bajkai iverke az 1885. évi Szeptemberhő 22-ik napján délelötti 10 órakor Bajka községben a bíró házában, a n.-endrédí ingatlanok ugyancsak a fentinapnak délutáni 2 órakor N.-Endréd községben a bíró házában megtar-tandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak. Árverezni szándékozik tartozni az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis a bajkai 16. ivben az A I 2-11 sorsz. alattira 100 frt 2 kr. — a bajkai 62. ivben az A I 1 sorsz. alattira 32 frt. o. é. — és a n.-endrédí 84. ivben az A I 1-5 sorsz. alattira 43 frt 40 kr. o. é. készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi novemberhő 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. Kelt Léván, 1885. évi májushő 26. napján. 235 A lévai kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság. Gyenes József, kir. jbiró.

!!KÖLCSÖN!! 8%, és 5%-ra. Minden önjogu személy, kinek önfentartására állandó jövedelmei vannak, ugymint: háztulajdonos, gazda, bérlő, iparos, kereskedő és hivatalnok kaphat 60 forinttól 600 forintig 20 hó alatt posta-utalvány útján visszafizetendő nyolez százalékos kölcsön. Öt százalékos kölcsön adatok 1000 forinttól kezdve egy millióig földbirtokra, esetleg jó anyagból épült városi bérházakra 25 évre 2 1/2%, vagy 40 évre 1% tőkétörlesztéssel. — Házkölcsönél a megállapított becslési költség előre leteendő. Mindenmemű legjobb rendszerű gazdasági gépeket és tűzmentes szekrényeket részletfizetésre adok el. — Válasz- és portókölség fejében 30 krajczár levélbélyegben kéretik. POLLÁK JÁNOS, 236 3-7 Budapesten, VII. Murányi-utca 3. szám.

VIDATS-EKÉK Vidats-féle egyéb gépek és azok pótrészei. ezentul az eredeti Vidats-féle minták (modell) szerint csakis az alább irt gyárban kaphatók, mely az összes mintákat a Vidats-féle csődtömegetől megszerezve, azokat is gyártja. A Schlick-féle vasöntőde és gépgyár-részvénytársaság gazdasági osztálya. Központi iroda: 237 2-4 Budapest, vaczi-körut 57. szám.